

A törvényességi felügyelet működésének tapasztalatai, 2022. évi ellenőrzések

dr. Árpásy Tamás

**Veszprém Megyei Kormányhivatal
Hatósági Főosztály**

Törvényességi Felügyeleti Osztály

2022.12.15.

Törvényességi felügyeleti ellenőrzések 2022.

Miniszterelnökség munkatervében 3 ellenőrzési témakör:

Az NJT) önkormányzati felületén (NJT ÖR) kötelezően közzéteendő önkormányzati rendeletek kihirdetése, publikálása szabályszerűségének vizsgálata,

1. A temetőkről ,temetkezésekről szóló önkormányzati rendeletek és
2. A közterületek elnevezéséről és
3. a házszám megállapításról szóló önkormányzati rendeletek ellenőrzése.

Jelenleg az első két ellenőrzési szempontrendszer ellenőrző vizsgálata történt meg, a harmadiknál 2023. februárjára módosult a határidő.

1. Rendeletek kihirdetése, publikálása (LocLex, NJT)

8.447 db alaprendelet és 9.166 db módosító rendelet vizsgálata.

2022. március 1: 206 esetben: publikált normaszöveg kihirdetett normaszövegtől való eltérése (64 önkormányzat, 24 önkormányzati hivatal)

34 hivatal, 154 önkormányzat nem volt eltérés a kihirdetett és publikált normaszöveg között. 7 hivatal: minden önkormányzatnál legalább egy eltérés. 39 önkormányzatnál legfeljebb 1-2, 12 önkormányzatnál több, mint 5 különbség.

Kezdeti nehézségek: folyamatba épített dereguláció gyakorlati alkalmazása az NJT korábbi felületén és az IJR LocLex 2021. április 1-jei indulásakor.

Tendencia: javuló (oktatóanyagok, segédletek, szakmai segítségnyújtások). Egyre kevesebb esetben mutatkozik hatályosként a végrehajtottá vált módosító vagy hatályon kívül helyező rendelet. Hiányosságok néhány hivatalnál még ma is.

A március 1-jei esetszámot 2022. augusztus 31-ig sikerült a kétharmadára csökkenteni, a fennmaradó hibák kijavítása folyamatos.

Törvényességi felügyeleti ellenőrzések 2022.

2022. március 1: 424 db NJT ÖR.-ben közzé nem tett módosító rendelet
21022. augusztus 31: 155 db.

46 önkormányzat 14 hivatal jegyzője felé szakmai segítségnyújtás a hiányzó módosító rendeletek pótlására Határidő: 2023. március.

Jellemző jogszabályszerkesztési hibák

A szerkezeti egységek hibás elnevezése és elrendezése,
A Loc-Lec rendszer műveleti, informatikai akadályai ,
Az új rendeletek mellékletei csatolásának, illetőleg a publikálás nehézkességei,
A módosító rendeletek, mint önálló hatályos rendeletek,
Párhuzamos szabályozás

Törvényességi felügyeleti ellenőrzések 2022.

2. A temetőkről ,temetkezésekről szóló önkormányzati rendeletek

1999. évi XLIII. törvény,
145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet.

Előzmény: 2013.-as ellenőrzés

353 temető, 184 településen egy vagy két temető, 31 településen három vagy több temető.

61 db vallási közösség tulajdonában lévő temetőből 40 temetőben van kijelölve köztemető, 21 temető esetében nem történt meg.

183 település alkotott rendeletet.

Összesen 172 db felhívás (rendeletalkotási és feladatellátási kötelezettség egyidejű elmulasztás 13, feladatellátási kötelezettségét u ellátó, de erről rendeletet nem alkotó önkormányzatok felé 22. ; 1 kizárólag feladatellátási kötelezettség elmulasztása miatt).

Szabályozási környezet: nem mindig egyértelműek a feladat és hatásköri határok.

Tipikus hibák:

- Nincs köztemető kijelölve. (Mötv. 13.§ (1) 2.
- Nincs a köztemetőre rendelet. (Ttv. 41.§ (3)
- Sírjel magasságát helyi építési szabályzat korlátozhatja rendelet nem. (Korm. rendelet 13.§ (2))
- Egy urnafülkébe, urnasírba elhelyezhető, valamint sírhelybe temethető urnák számát meg kell határozni (Korm. rendelet 33.§ (2))
- Szabálysértési tényállásként szabályozza azt, amit közösségi együttélés szabályaként kellene. (Szabs. tv. 254. § (2); Mötv. 8.§ (1) b), (2))
- Sírbolt építési engedély nélkül építhető (50 m² alapterületet, vagy 3,00 m magasságot nem haladja meg), ezt rendelet nem korlátozhatja. (Korm. rendelet 11.§ (5))

Törvényességi felügyeleti ellenőrzések 2022.

- Temető rendelet kötelező tartalmi elemeinek hiánya
 - a) rendeltetésszerű használatának feltételei hulladékgyűjtés szabályai Ttv. 41.§ (3) a); Korm. rendelet 4.§ (1)
 - b) temető, ravatalozó használat szabályai, (Ttv. 41.§ (3) b))
 - c) temetési hely gazdálkodási szabályai (Ttv. 41.§ (3) c)
 - d) sírhely méretezés, sírjel, kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezése, sírgondozás szabályai (Ttv. 41.§ (3) d))
 - e) kegyeleti közszolgáltatás feltételei, díjak meghatározása Ttv. 41.§ (3) e), 40.§ (2)
 - f) temetési szolgáltatás, egyéb tev. rendje. (Ttv. 41.§ (3) f))
- Sírhely mélységet nem szabályozhatja a rendelet. (Alaptörvény 32. cikk (2)-(3); Korm. rendelet 11.§ (3)
- Állandó lakosoknak díjfizetési kedvezmény vagy mentesség nem adható. (Alaptörvény XV. cikk(egyenlő bánásmód elve);Ttv. 40. § (2); 2003. évi CXXV. törvény 1. §)
- Ttv. 40.§ (1) (2) bekezdésben foglaltakon túli díjtételt nem lehet előírni .(Alaptörvény 32. cikk (2)-(3);Ttv. 40.§ (2) bekezdésen túli díjtétel)
- Sírjelek és tartozékaik üzemeltető általi engedélyeztetésének előírása bemutatás helyett.(Korm. rendelet 13. § (3))
- Köztemető esetén szabályzatra hivatkozik, hogy abban rendelkeznek a további olyan szabályokról, amit rendeletben kell szabályozni. (Ttv. 6. § (4))

Decemberben, illetve januárban határidős feladatok

1. Vagyonnyilatkozat tételi kötelezettség teljesítése és a vagyonnyilatkozatok vizsgálatáért felelős bizottság döntései (a vagyonnyilatkozat tételi kötelezettség teljesítésére minden év január 31. napja és a képviselő megválasztása esetén a megválasztását követő 30 nap)

- Vagyonnyilatkozat tételi kötelezettség keretében a vagyonnyilatkozatok vizsgálatáért felelős bizottság beszámol a képviselő-testületnek
(minden év január 31. napját – és a képviselő megválasztása esetén a megválasztását követő 30 nap elteltét – követően haladéktalanul)
2. 2023. évre vonatkozó éves ellenőrzési terv elfogadása
3. 2023. évi munkaterv elfogadása
3. - A polgármester éves cafetéria juttatásának meghatározása (évente)
4. A polgármester előző évben igénybe vett szabadsága mértékének megállapítása
5. TFÍK- adatkarbantartás. (OSAP statisztikához elengedhetetlen, normatíva mülhat rajta)

Törvényességi felhívások 2022

Jelenleg: 237 felhívás/2022.

Többségük: temetőrendelettel kapcsolatban

30 db: jegyzőkönyvek, rendeletek késedelmes megküldése.

Ez: Fontos kötelezettség, (átláthatóság sérül, törvényességi felügyeleti tevékenység lehetetlenül).

Bírság!

Zárt ülés

Mötv. 46. § (2): a képviselő-testület három esetkörben tart, illetve tarthat zárt ülést.

- 1. Mérlegelés nélkül zárt ülést kell tartani** a hatósági, összeférhetetlenségi, méltatlansági, kizárólagos ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén.
- 2. Kizárólag az érintett kérésére tartható zárt ülés** választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor.
- 3. Minősített többséggel hozott, indokolt határozattal dönt képviselő-testület a zárt ülés elrendeléséről a vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené.**

2 pont: Ha az érintett a képviselő-testületi ülés előtt írásban jelzi a zárt ülés iránti kérését: előzetes írásbeli kérelme része a jegyzőkönyv mellékleteinek, az előterjesztésnek, a meghívó a zárt ülés összehívására szól.

Ha az érintett a nyilvános testületi ülés elején, szóban jelenti be a zárt ülés tartására vonatkozó kérését, ha erről a polgármester tájékoztatja a testületet, megállapítja, hogy az Mötv. 46. § (2) bekezdés b) pontja alapján zárt ülés. Nem szükséges határozat..

Zárt ülés

3 pont: zárt ülés határozattal történő elrendelése és annak indokolása További feltétel: az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekének tényleges sérelme.

Vagyonnal való rendelkezés: három konjunktív feltétel:

- a rendelkezés konkrét vagyontárgyat (vagyonelemet) érintsen és
- a rendelkezés az adott vagyontárgy (vagyonelem) jogi helyzetét közvetlenül befolyásolja és
- a döntéshozatali folyamat nyilvánossága, vagy a döntés indokainak (előzetes) nyilvánosságra kerülése az önkormányzat gazdasági érdekeit vagy gazdálkodásának biztonságát alaposan vélelmezhetően közvetlenül veszélyeztesse.

Más lehetséges hiba:

- nem minősített többségű döntés
- meghívóban eleve zárt ülésként.

Jogszabályi változások

1/2022. (X. 24.) IM rendelet

a választási iroda feladata a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének feloszlásának kimondásától, illetve feloszlásától számított 8 napon belül az időközi választás költségeinek megállapítását. Tájékoztatja a nemzetiségi önkormányzatot az összegről, kézhezvételétől számított 15 napon belül kell megfizetni. Az időközi választás csak a megelőlegezésről történő tudomásszerzést követően tűzhető ki.

Tartalmazza az előleggel történő elszámolás részletes szabályait is.

449/2022. (XI. 9.) Korm. rendelet

felhatalmazást ad a közvilágításának időtartamával, imértékével kapcsolatos kérdések: rendeletben Korlát: csak a közbiztonsági, vagyon- és személyvédelmi, valamint közútbiztonsági szempontok.

Jogszabályi változások

2022. évi XLVIII. törvény (Módtv.) 32. § 2023. január 01-jei hatállyal módosítja – többek között – a Kormányhivatal részére történő felterjesztési (dokumentum-megküldési) kötelezettséggel összefüggő szabályokat.

Mótv. 52. § (2) bekezdés kiegészül: „ *A jegyzőkönyvet, valamint a polgármester, a főpolgármester, a vármegyei közgyűlés elnöke és a jegyző képviselő-testület által átruházott hatáskörében meghozott – hatósági döntésnek nem minősülő – döntését a jegyző kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles megküldeni a kormányhivatalnak.* ”

Módtv. 33. § Mótv. 141. § (1) bekezdésének a) pontja: kiterjeszti erre a törvényességi felügyeleti bírságot.

Nyitott kérdések:

a) Hogy?

b) Hova?

c) Mit ?

kell megküldeni?

Fontos: elhatárolás az önkormányzati hatósági döntésektől (szoc, közterület, lakásgazdálkodás, stb..) Ilyen lehet pl.: : elővásárlási jogról történő lemondás, településképi véleményezés , döntés munkabérhitelről, átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséről, értékpapírok vásárlásáról).

Módtv. 32-. §: részletszabályok: "kormányrendelet"-ben.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!